Qərbi Azərbaycan həqiqətləri ingilis dilində

Xalqımızın Qarabağ zəfərindən sonra Cənubi Qafqazda yaranmış yeni geosiyasi gerçəklikdən bəhs edən "Qərbi Azərbaycan və Zəngəzur dəhlizi: Tarix, iqtisadiyyat, hüquq və regional güc mübarizəsi" adlı fundamental kitab bu günlərdə İngiltərənin nüfuzlu "Cambridge Scholars Publishing" nəşriyyatında işıq üzü görüb.

Türkiyənin Egey Universiteti Türk Dünyası Araşdırmaları İnstitutunun kafedra müdiri, professor Vəfa Qurbanın redaktorluğu ilə hazırlanmış, çağdaş Azərbaycan həqiqətlərini beynəlxalq auditoriyaya çıxaran fundamental nəşr həm elmi dairələr, həm də Cənubi Qafqaz məsələləri ilə məşğul olan siyasi araşdırma mərkəzləri üçün mötəbər mənbədir. Kitabın müəllifləri isə Azərbaycanda və Türkiyədə çalışan elm adamları professor Cavid Abdullazadə, dosentlər Hamit Özman, Oğuzhan Ergün, elmi tədqiqatçılar Nur Çümən Aşçı, Berrin Sarı və hüquqşünas Burçin Oğuzdur.

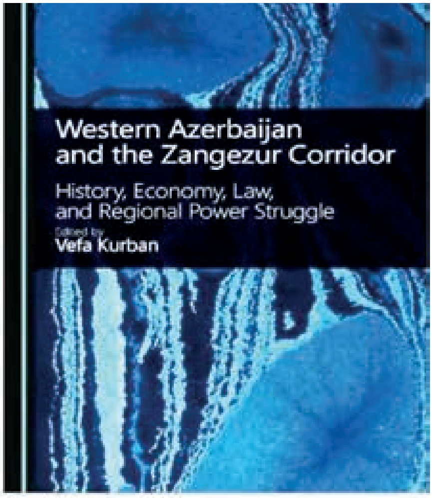

Monoqrafiyada Cənubi Qafqazın geosiyasi baxımdan ən həssas məkanlarından olan Qərbi Azərbaycan bölgəsi çoxşaxəli elmi yanaşma ilə təhlil olunur. Əsərin əsas məqsədlərindən biri Qərbi Azərbaycan həqiqətlərini beynəlxalq ictimaiyyətə elmi, faktlara əsaslanan və anlaşılan şəkildə təqdim etməkdir. Bu istiqamətdə xüsusilə Rusiya arxiv mənbələrinə söykənən araşdırmalar bölgənin tarixi-siyasi mənzərəsini daha da aydınlaşdırır. Kitabda son 2 əsrdə Qərbi Azərbaycan torpaqlarında aparılmış demoqrafik dəyişiklik siyasəti, əhalinin məcburi köçürülməsi prosesi, kütləvi soyqırımları və Ermənistan adlı oyuncaq dövlətin bu ərazilərdə necə formalaşdırılması tarixi də geniş faktoloji baza əsasında izah olunur.

Tədqiqatın digər mühüm istiqaməti Zəngəzur dəhlizinin tarixi, siyasi və iqtisadi əhəmiyyəti ilə bağlıdır. Nəşrdə müxtəlif sahələr üzrə ixtisaslaşmış alimlərin araşdırmaları ilə sübut edilmiş Zəngəzurun qədim türk yurdu olması, bölgənin türkdilli xalqlar üçün strateji və regional güc balansındakı rolu ətraflı əksini tapıb. Kitabda dəhlizin gələcək inkişaf perspektivləri, regiondakı geosiyasi riskləri və imkanları da elmi əsaslarla dəyərləndirilib.

2020-ci il Qarabağ Zəfərindən sonra bölgədə yaranmış yeni reallıqlar fonunda kitabın təqdim etdiyi hüquqi, demoqrafik və geostrateji təhlillər həm elmi ictimaiyyət, həm də digər qurumlar üçün dəyərli mənbə rolunu oynayır. Əsər torpaq hüquqları, etnik-siyasi proseslər və beynəlxalq hüququn tətbiqi ilə bağlı müasir yanaşmaları özündə birləşdirir.

Namiq QƏDİMOĞLU
XQ

Xalq qəzeti .- 2025.- 28 noyabr (№252).- S.10.